

Reżyser filmowy

265407

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

W charakterystyce zawodu reżysera podkreśla się wymogi dotyczące znajomości estetyki przekazów audio-wizualnych, predyspozycji do działań kreatywnych oraz pełnego zakresu umiejętności kierowania wieloosobowym zespołem realizacyjnym. Twórcza praca reżysera filmowo-telewizyjnego jest niemożliwa bez wystarczającej wiedzy z zakresu techniki filmowej i telewizyjnej. Podstawowym zadaniem reżysera jest tworzenie przekazów komunikatywnych treściowo, poprawnych warsztatowo i co najważniejsze, atrakcyjnych jeśli idzie o ekspresję czyli angażujących emocje widza.

Rozwój filmu, telewizji, video i towarzyszący temu niezwykle postęp w dziedzinie jakości „narzędzi” poszerzył możliwości twórcze, zwiększając zarazem wymagania widzów. Konieczność sprawnego posługiwania się techniką filmową lub telewizyjną, stawia przed reżyserem wymóg stałego uzupełniania wiedzyo technologiach związanych znowymi możliwościami kamer telewizyjnych, kamer filmowych, mikserów wizyjnych i fonicznych. Zmieniająca się świadomość widza kinowego i telewizyjnego w sferze odbioru przekazów audiowizualnych, oswojenie się z najbardziej skomplikowanymi strukturami narracyjnymi, stwarza konieczność poszukiwania oryginalnych i atrakcyjnych środków wyrazu.

Proces twórczy prowadzony jest przez reżysera w sposób ciągły, nie określony żadnymi regułami czasowymi, w każdym miejscu, w każdej sytuacji. Projektując dzieło wykonuje pracę intelektualną. Realizując je, materializuje w warstwie obrazu i dźwięku wyobrażenia, zapisane w scenariuszu, scenopisie, projektach plastycznych, partyturach muzycznych. Praca reżysera na planie filmowym, czy też w studiu telewizyjnym wymaga nieustannego podejmowania decyzji artystycznych i organizacyjnych. Proces realizacji zdjęć filmowych czy rejestracji telewizyjnej to działania realizacyjno-technologiczne, ale jego skutki mają charakter twórczy, podlegają interpretacji w kategoriach artystyczno-estetycznych. Koncepcja filmu, czy programu zawarta w scenariuszu, podlega konfrontacji z materialną rzeczywistością realizacyjną. Reżyser samodzielnie pracuje nad własnym lub innego autorstwa scenariuszem, analizuje didaskalia i teksty dialogów, w celu przygotowania ostatecznej wersji projektu. Scenariusz, scenopis to tylko zapisy intencji. Film czy program to wynik twórczej pracy wielu artystów, realizatorów, techników materializujących nadzieje i oczekiwania. We współpracy z operatorem obrazu lub realizatorem wizji przygotowuje scenopis, nazywany również scenariuszem reżyserskim. Scenopis to materiał literacki o specjalnym charakterze. Jest zwerbalizowanym projektem opisującym nie tylko treść filmu czy programu, ale i środki wyrazowe, techniki realizacyjne jakie zostaną zastosowane dla wyartykułowania projektowanych treści. Zdarza się, że zapis tekstowy wzbogacony jest szkicami sytuacyjnymi czy też projektami rozwiązań kompozycyjnych. Reżyser współtworzy z kierownikiem produkcji plan generalny. Wybiera lub akceptuje skład ekipy, zwracając szczególną uwagę na najbliższych współpracowników i pozostawiając niezbędny zakres swobody decyzyjnej innym współpracującym twórcom. Definiuje zadania twórcze, realizacyjne i techniczne dla operatorów obrazu i dźwięku, scenografa i kostiumologa, dekoratora wnętrz i charakteryzatora - w przypadku filmu. Analogicznie postępuje w przypadku realizacji telewizyjnej z realizatorami wizji,

światła, dźwięku, zespołem pionu scenograficznego. Reżyser zatwierdza wszystkie projekty dzieł odrębnych, stanowiących integralną część projektu generalnego. Przeprowadza zdjęcia próbne, obsadza aktorów i określa ich zadania. Akceptuje dekoracje, kostiumy, rodzaj charakteryzacji. Reżyser uczestniczy również w nagraniach muzyki komponowanej specjalnie dla tego filmu lub programu. Przeprowadza próby interpretacyjne i sytuacyjne próby kamerowe. Kieruje pracą ekipy, przy rejestracji programu lub zdjęciach do filmu. Wspólnie z odpowiednimi specjalistami, przeprowadza montaż i udźwiękowienie. Akceptuje kopie wzorcową filmu lub kopię emisyjną programu. Uczestniczy w kolaudacji i w określeniu warunków promocji i dystrybucji lub emisji dzieła.

W przypadku gdy w skład programu studyjnego wchodzi sekwencje, felietony filmowe, reżyser telewizyjny przygotowuje je sam zgodnie z wyżej opisanymi kryteriami działania lub nadzoruje pracę dziennikarza-realizatora lub innego autora, spełniając w odniesieniu do tych segmentów dzieła funkcję reżysera odpowiedzialnego.

Pracę reżysera można określić jako: poznawczą - ze względu na podejmowanie nowych tematów i poszukiwanie dla nich nowych rozwiązań realizacyjnych; produkcyjną - ponieważ tworzy się produkt posiadający określone cechy materialne i techniczno-technologiczne; artystyczną - ze względu na to, że powstaje dzieło autorskie jako wartość niematerialna w postaci utworu audiowizualnego, oddziałująca na intelekt i wrażliwość widza.

Reżyser tworzy film lub program współpracując z wieloosobową ekipą produkcyjną. W jej skład wchodzi twórcy, artyści, aktorzy, statyści, dziennikarze, prezenterzy, technicy, inżynierowie, rzemieślnicy oraz osoby z rzeczywistości pozamedialnej stający się bohaterami lub uczestnikami programu. W swojej pracy nierzadko styka się ze światem przyrody, przedmiotami kultury materialnej i przedmiotami codziennego użytku, które zostały opisane w scenariuszu i stają się tworzywem kompozycyjnym.

Osoba pracująca w tym zawodzie wykorzystuje w równym stopniu swój intelekt jak zmysły postrzegania sensorycznego.

Jest bardzo aktywny, w nieustannym ruchu. Spotyka i komunikuje się z bardzo dużą ilością ludzi. Porozumiewa się werbalnie i słownie, bywa, że bardzo dużo mówi, nie tylko w ojczystym języku, jak ma to miejsce w przypadku coraz częstszej produkcji międzynarodowej.

Podczas pracy stoi, chodzi, siedzi, w zależności od warunków. Czasami przebywa w niewygodnej pozycji, gdy wymaga tego charakter realizacji (trudno dostępne miejsca, w których znajduje się kamera). Jest to ciężka praca, bardzo wyczerpująca intelektualnie i fizycznie, o nierównomiernym rozkładzie wysiłku.